

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egyl et,

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,t,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.- Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljaújhegyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár Németi torna és vivót-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A torna és atletika az iskolában.

A testi nevelés reformjának kezdetén a heves csatákban mindkét párt harczolói közt voltak olyanok, kik a tornát és atletikát úgy tekintették mint két ellentétes testgyakorlatot, melyek épen az iskolai testgyakorlatokban nem férhetnek meg egymás mellett. Az idő igazat adott azoknak, kik már kezdetben úgy tekintették az atletikai gyakorlatok egynemelyikét, mint a tornázásban eddig elhanyagolt gyakorlatokat, vagy úgy mint a tornázásba életet öntő szabadabb mozgásokat, de melyek azért nem szorítják ki a rendszeres tornázást.

Ma már vitatkozni sem kell azon, hogy az iskolában a torna mellett az atletika is méltó helyet foglal el, csak arról kellene beszélni, hogy a heti két órasi testgyakorlati órán és a zárt teremben, mint fér meg az okvetlen tanítandó torna mellett az atletika és belőle mi tanítható. — De mielőtt e kérdésre felelnénk, ki kell jelenteni, hogy az atletika alatt nemcsak egyes gyakorlatokat, hanem tanítási elvet is értünk.

Az atletika első elve a gyakorlatoknak szabadban és versenyzés mellett való végeztetése. A versenyzés magunkkal és másokkal a legerősebb ösztönzője az erőfejlesztésnek. Az atletika második nemkevésbé fontos elve, hogy mozgásaiban a természetest, a mindennapi életben rendeset keresi, mint a futás, járás, ugrás, dobás, emelés, ütés, vágás. Eszközeikben is e mozgásoknak megfelelő mindenkor kezeikbe eső tárgyakat választ az atletika.

Mindenesetre nehéz e szabadtéren született és oda való gyakorlatokat a tornateremben gyakorolni, de nem lehetetlen és ha csak annyira is visszük, hogy a tanulók kedvet kapnak hozzá már elég szép az eredmény, mert a tornával ezt is alig érzük el, noha a tanulók tíz évig tanulják. Ami pedig az atletikát a fiukkal megkedvelteti, az a versenyzés a maga és a társai eredményével, mi elevenné teszi az unalmas gyakorlatot is és a melyhez hozzászokván felnőtt korában sem hagyja abban gyakorlatait.

Azt kell tehát legelőbb is elérnünk, hogy még a tornázás szabadgyakorlatai is versenyzésben gyakoroltassanak. Például a karlökés, gugolás stb. számai jegyeztessenek fel a Vándory-féle füzetekben megmagyarázott módon. A szertornázás gyakorlatai közt is lehetne olyan lépcsőzetes sorrendet megállapítani, melyet fokról-fokra érven el a tanuló rendszeresebben tornázik és e mellett versenyzik is.

Az ugrások pedig állandóan óráról-órára jegyeztessenek az előtornászok által.

Az atletika különös gyakorlataiból a tornateremben a rendelkezésre álló heti két óra mellett bizony kiszorul a járás és futás kitartóbb gyakorlása, de a dobás, súlyemelés, gerelyhajítás rendszeresen gyakorolhatók.

A magyar atletika sem meghonosodásakor sem máskor nem vetette meg a tornázást, hanem gyakorlataiba felvette, ép így az iskolai tornázás mellé felveendőik mindama atletikai gyakorlatok, melyek az ifjuság fejlődésére előnyösek. De annál inkább elhagyandók a veszé-

lyesebb gyakorlatok, mint a nálunk gyökeret verni nem tudó ökölvívás, és foot-bal-játék.

Az atletikai gyakorlatoknak, valamint az oly sokszor feldicsért játékoknak jövője csak akkor lesz, ha az iskolák közelében játékterek lesznek és a tanulók megkapják a harmadik tornaórát. Mindedig összes munkásságunknak csak csekély eredménye lesz.

L. M.

Vívó-mesterek, vívók mérkőzése a kolozsvári szinpadon. *)

Örömmel mentünk a kolozsvári nemzeti színházba, mert azt véltük, hogy Erdély rég letűnt daliás idejében pár órát vissza varázsolnak szemünk elé. Reméltük, hogy a régi híres kolozsvári vívó iskolák, melyek megalapítója egy olasz volt: Biásini Kajetán s melyekben a vívás tanulását a két athléta természetű, szabadelvű főúr Kendeffy Adám gr. és Wesselényi Miklós báró hetven esztendővel ezelőtt divatosá tette, pillanatra testi szemünk előtt megjelennek. Azt hittük látni fogjuk az öreg Jósika Lajos báró, Uzoni Antal, Helmreich Jakab, az öreg Chapon, Tompa Károly vagy a Kővári iskoláiból kikerült növendékek plasztikus szép testtartással bemutatott vívásait. Gyönyörködni fogunk az egyszerű, de izléses dreszben és lelkünket némi nemzeti büszkeség tölti el, a midőn a kardok keresztezése és összecsatlása közben a magyart ezer év óta minden más nemzet fölé emelő lovagiasság nemes nyilvánulásaival percről-percre találkozunk.

Hiu vágyak valának ezek. A mit látunk, az nem ezekre a daliákra emlékeztetett. Még nem is emlékeztetett azokra a nagyon szép vívó-versenyekre sem, melyeket a Kolozsvári Athletikai Club 1883-tól 1890-ig rendezett, s a melyekben a 80-éves Jósika Lajos báró, továbbá Héczey Lajos, Kővári utmutatása szerint oly nemes lelkesedéssel folytatott hosszas training után vett részt a nemes fiatalság.

Ezen a tegnapi vívó-versenyen az újabb generáció küzdelmeit mentül tovább néztük, annál meglepőbb hasonlatot találtunk ez ifjak mérkőzése, magatartása és Arany János által a Toldi estélyében oly művésziiesen festett ifjak magatartása között.

Nem akarunk ám sem bírálni, sem lehangolni senkit. Hiszen azokért a szép versenyekért, a miket nekünk négy vívómester bemutatott, és azokért a szép gyakorlatokért, a miket egy pár régibb tanítványnak a mesterekkel való mérkőzéseik alkalmával láttunk, sőt a vívóiskolák közreműködött növendékeinek nyilvános fellépéséért is csak hálaival és elismeréssel adózhatunk.

Első nyilvános lépése ez a vívás sportjának hét és fél évi alvása után.

A verseny ámbár kellőképen hirdelve nem volt, sőt a rendezés, jegyárusítás is a rögtönzés jellegét viselte magán, a páholyok egy részét kivéve, telt házat csinált.

A néző közönség tapsolt, türelmetlenkedett. Mindenki kíváncsi volt látni az „olaszt“. Midőn a függöny felgördült, megéjenezték a fiatal, rokonszenves külsejű athléta természetű maestrót. A kolozsvári vívók másfél méteres cserkoszorút nyújtottak át neki. Nesztor Kamil tartott olasz nyelven üdvözlő beszédet.

*) Az „Ellenőr“ máj. 28-iki tudósítása után.

Ezután következett a sorrend.

Nesztor Kamil és Gurzó Béla vívtak kard assaut.

Utánuk Vermes Lajos vívott tanítványával Krenner Miklóssal, Mózse Ferenczivel és Biró Iváskovicsal. Tartózkodunk az első nyilvános gyakorlaton szereplőknel személyenkint rámutatni az előnyökre, vagy hibákra, csak azt említjük meg, hogy e kezdők között míg egy részről határozott szép testtartást s helyes kar és kard hordozást láttunk, addig másrészt az „olasz iskola“ befolyása sok esetlen mozdulatot, helytelen kard hordozást eredményezett.

A II. szakaszban lépett ki versenyre Santelli, Vermes Lajossal. A bíróság így alakult meg: Spannochí Leó gróf elnök; bírák Santelli részéről: Wildburg Aladár báró és Monbach Jenő lovag. Vermes Lajos és Kükemezei részéről pedig Héczey Lajos és Bogár Kálmán dr.

A vívásnál igazlító volt a kolozsváriak részéről Páska Zoltán, Santelli részéről pedig dr. Hámory.

Olvasóink már tudják, hogy a verseny mérkőzések alapjául Santelli kihívása szolgált.

A kolozsvári és nagyváradi lapok ugyanis azt híresztelték, hogy Santellit e két vívó-mester a nagyváradi vívó akadémián legyőzte.

A versenyszabályokat Bogár Kálmán felolvasván, jel adatott a mérkőzésre.

A közönség feszült figyelemmel kísérte a két mester mérkőzését. Santelli néha-néha hosszan előnyulva, máskor hátra, majd előre ugorva vágott, vagy védte ellenfele vágásait. Kar és lábmozdulatai villámgyorsak, vágásai biztosak, habár igen sokszor lappal hatolnak be. Néha egészen vissza fojtott indulattal, máskor óriási tüzzel veti magát ellenfelére s ilyenkor néha ártikulálatlan hangokban tör ki belőle a küzdelem pillanatra vissza fojtott forró heve. A gyengébb touchokat a bíróság kellett, hogy megállapítsa, az érezhetőbb touchokat tokadó szóval jelezte.

Egy-egy erősebb tonché után „szakkerment“-irozott is.

Testtartása plasztikai tekintetben megüti a mértéket, vívási rendszere pedig meglepő s teljesen egyéni talentum s azt másra átruházni nem lehet, s mondhatjuk, hogy művészi színvonalon áll.

Három mérkőzésben, mint a bíróság megállapította, adott Vermesnek 18 touchet, kapott 4-et. Mellette Vermes jóval nyugodtabb testtartással, rendszeresebb mozdulatokkal, a magyar iskola rendszerével küzdött.

Vágásai élesek voltak.

A harmadik szakaszban Móricz István és Biró Albert fleurettel mérköztek. Móricz István már ezelőtt 15 évvel, 1882. jun. 2-án tartott lövész egyleti majálison, mint egészen ifju növendék szép testtartással mutatta be a tirer au murt. Azóta is többször láttuk gyakorlottságra való mérkőzéseit. Ditrói Nándor Kohn Ernővel vívtak, Nesztor Kamil Mózsa Józseffel; mindkét növendékből a magyar iskola rendszerét követve jeles vívó válhatik. Testtartása különösen előbbinek szép. Vermest láttuk Kővári Arthurral, a kereskedelmi akadémia vívást tanító mesterével mérkőzni. Küzdelmük nagyon szép és érdekes volt.

Az öreg Kővári önön magát láthatta megifjodva, a mint az ötvenes években ugyan ezen a szinpadon assout vívott.

A gyors mozdulatok, határozott vágások, a sűrűn osztott elővágások egészen az öreg mesterre vallanak.

S ha Kővári Arthur a háritásra is oly nagy gondot fog fordítani a forhibekkel kapcsolatban, vívásának nagy mértékben előnyére fog válni.

A negyedik szakaszban vivott Kükemezei Santellivel.

Kükemezei fiatal mester néhány hét óta tartozkodik Kolozsvárt. Tanítja mind a magyar, mind az olasz iskolát. Vivás közben talán önkénytelenül az utóbbi felé hajlik inkább. 18 voltot kapott s adott 3-at a bíróság megállapítása szerint.

Az V. pontban Móríc István Santellivel állt ki rappierral. Azután Santelli Büchler hadnagygyal mérkőzött. E mérkőzés közben a közönségnek tetszett a hadnagy határozott fellépése, s a „volt”-ok hangos és tüzetes jelentése és jelölése. Vivott még Vermes Kükemezeivel kardassaut s ezzel a bíróság a verseny mérkőzések eredményeit kihirdetve a közönség megéljenezte Santellit és mestertársait, a kik ezzel a némileg rögtönzött vivással, határozottan jó és hasznos szolgálatot tettek a testgyakorlatok ügyének.

Meg kell említenünk, hogy a szinpad padlója nagyon rossz, nem vivásra való, a világitást pedig egy előpróbával lehetett volna úgy szabályozni, hogy mind a vivők, mind a nézőkre nézve megfelelőbb legyen. A rosszul beállított világitás a vivők képességeinek teljes mértékben érvényre jutását nagyon hátrányosan befolyásolta.

Ezt jövőre el lehet és kell enyésztetni. Őhajtjuk, hogy hasonló mérkőzést ismét mielőbb láthassunk a tornavivó egylet 25 éves ünnepélyén.

Szemlélő

A dévai kerületi tornaverseny

A versenyt rendező bizottság az egyes iskolákhoz a következő felszólítást intézte:

Tekintetes Igazgatóság!

A nagyméltóságú magyar királyi V. K. Ministerium 20.302—1897. számú rendeletével a debreczeni, kolozsvári, nagyszebeni és nagyváradai tankerületek területén működő középiskolák, tanítóképezdek, polgári- és kereskedelmi iskolák ifjúsága a f. 1897. évi június hó 20-án reggeli 8 órakor, kedvezőtlen idő esetében a következő napon Déván rendezendő kerületi tornaversenyre osztatván be, a midőn e magas ministeri rendelethez képest a Tekintetes Igazgatóság vezetése alá eső intézet szíves jelentkezését kérnők, egyuttal legyen szabad az iránt is teljes reménységünket nyilvánítani: hogy ugy a Tekintetes Igazgatóság, mint a tanári kar e tornaverseny sikeresítése érdekében hazafiui lelkesedéssel közreműködni s alulírott végrehajtó bizottságot minden kitelhető módon támogatni méltóztatik.

Az 1893. évi márczius 23-án 699. eln. sz. a. kiadott verseny-utasítás értelmében a tornacsarnokkal rendelkező tanítóképezdek és felső kereskedelmi iskolák növendékeivel a gymnasiumok és reáliskolák V—VIII., a polgári iskolák V—VI. osztályai versenyezhetnek. Egy tanintézet részéről legalább 12 tanuló vehet részt, s a minimumon alól jelentkező több intézet tanulói egy csoportban nem egyesíthetők.

A résztvevő intézetek igazgatóságainak hivatalos pecsétjével és aláírásával megerősítet igazolványai alapján a név szerint felsorolandó tanulók, tornatanárok és kísérő tanárok M. Á. V. személy- és vegyes vonatain kisebb csoportokban fél harmadosztályu menetjegy váltása mellett a II-ik, nagyobb csoportokban a III. kocsiosztályban utazhatnak. Az igazgatóságok előzetes megkeresésére az illető üzletvezetőségek külön kocsiszakaszok fentartásáról is készségesen gondoskodni szoktak.

Az egyes tanintézetek résztvevő ifjúsága elindulás előtt a torna utasítások értelmében orvosi vizsgálat alá veendő s egyforma tornász ingben, egyenlő sapkával és övvel, fekete bőrczipőben, intézeti zászlajával és hazulról hozandó jelző-táblával vonul be, lehetőleg úgy indulván: hogy június 19-én d. u. 6 órakor a csángó-téri versenyterén tartandó próbán minden intézet résztvehessen.

Épen ezért a nagyváradai és debreczeni tankerületekből legajánlatosabb június 19-én d. e. 10 ó. 48 p., a kolozsvári és nagyszebeni tankerületekből d. u. 4 ó. 14 p.-kor a Dévára érkező vonatokhoz csatlakozni, mert az Arad felől esti 8 ó. 52 p. és Brassó—Tövis felől 10 ó. 52 p.-kor érkező vonatokkal a próbára elérkezni, s a másnap reggel 6 órakor kezdődő gyülekezéshez jól előkészülni nem lehetséges. A résztvevő ifjúság és tanárok ingyen elszállásolásán felül a lehető legolcsóbb ellátást óhajtának biztosítani. Épen azért addig is, míg a részletes programot és kérdő-íveket megküldhetnők: tisztelettel kérjük a Tekintetes Igazgatóság nyilatkozatát legkésőbb f. évi május hó 15-ig az iránt: hány minő osztályu s kora ifju jelentkezik? s a torna-tanáron kívül hány vezető tanárra számíthatunk? Később jelentkezők figyelembe nem vehetők.

Egyuttal azt is kérjük már most bejelenteni: mely intézetek szándékoznak a verseny nap délután: 4 óra 14 perczkor Aradnak és esti 8 óra 52 perczkor Tövis—Kolozsvár—Brassó felé induló vonatokkal elutazni, s kik óhajtának a június hó 21-én reggeli 5 óra 15 perczkor Piskin át Vajda-Hunyadra induló s oda 7 óra 13 perczkor érkező vonattal a hunyadi lovagvár és vasművek megtekintésére kiutazni? Utóbbiak hazautazása V. Hunaydról Kolozsvár—Brassó felé d. e. 9 óra 53 perczkor, Arad felé pedig d. u. 2 óra 43 perczkor eszközölhető. A kirándulásra jelentkezők olcsó ellátását Danilla György polgármester és Schlát József királyi bányatanácsos urak elnöklété alatt megalakuló helyi bizottság eszközölné.

A tornaverseny tömeges versenyein résztvevő intézetek az Utasítás 10. §-a értelmében a tornatanár és résztvevő ifjak nevét tartalmazó elismerő oklevelet kapnak. Az egyes versenyek győztesei arany, ezüst és bronzérmekkel lesznek kitüntetve. Az Utasítások példányaival azonban nem szolgálhatunk s azokat az összes intézetek az 1893. évi 699. eln. sz. r. kapcsán külön is megkapták volt.

Minden a versenyre vonatkozó tudnivalóval a végrehajtó bizottság ügyvivő alelnöke és irodája (dévai m. kir. áll. főreáliskola) fog szolgálni, a hova az írásbeli jelentkezéseket is tisztelettel kérjük.

Kik is hazafiui meleg üdvözléssel maradtunk Déván, 1897. évi április hó 25-én a kerületi tornaverseny végrehajtó bizottsága nevében: Br. Szentkereszty György elnök, Hollaki Arthur h. elnök, Issekutz Antal alelnök, Téglás Gábor ügyvivő alelnök, Báró Bornemisza Tivadar alelnök, Réhi Lajos alelnök, Tóth Ferencz tornatanár, Fogolyán Sándor biz. jegyző.

A dévai kerületi tornaversenyen bemutatandó szabgyakorlatok.

A kettős rendoszlopokba felállított összes résztvevő növendékek zeneszó kísérete mellett katonás rendben vonulnak fel a közönség és bíráló-bizottság előtt a versenyterre. Az egyes oszlopok között a 3 méter távolság mindig betartandó. Az első oszlop a megjelölt fordulópontonál 90° alatt elkanyarodik és fedezve egyenesen előre vonul a meghatározott alap felállításba. A

következő oszlopok egymásután kanyarodnak és állanak föl a szabadgyakorlatokhoz szükséges és az egyes oszlopok folyó számaival jelzett helyre és távolságra.

Az oszlopok négyes sorai 1.5 méter távolságra állanak egymás mögött, fedezve ki-ki az előtte álló egyént.

A Lymnus eléneklése után az oszlop-vezető tornatanárok a következő sorbontást vezérlik: Vigyázz! Kézfogás! Egész távolság vétel balra—indulj! Karokat le! Fedezz!

Ezután következnek a szabadgyakorlatok, melyeket a rendező tornatanár Tóth Ferencz vezényel. Az ütemek haranggal fognak jeleztetni. Minden egyes szabadgyakorlat háromszor lesz végrehajtva. A kettős harangütés az egyes szabadgyakorlat befejezését fogja jelezni.

I. Gyakorlat. Vezénylet. Kezeket a mellre föl! Váltogatott lépő-állás balra és jobbra, páros karlökéssel oldalt, vízszintes és a fej fölé magas-tartásba és vissza, 4-es ütemben. Balra kezdeni. Kezeket le!

II. Gyakorlat. Váltogatott védő állás törzsforgatással balra és jobbra, páros karlendítéssel vízszintes tartásba előre és magas tartásba a fej fölé és vissza, 4-es ütemben. Balra kezdeni.

III. Gyakorlat. Vezénylet. Guggolás és balláb emelés előre, páros karlendítéssel előre közép és a fej fölé magas tartásba és vissza 4-es ütemben kezdeni!

IV. Gyakorlat. Terpesz ugrás és páros karlendítés előre, magas tartásba, törzshajlítással előre és vissza, 4-es ütemben kezdeni.

V. Gyakorlat. Váltogatott támadó-állás, balra és jobbra törzsforgatással, páros karlendítéssel, magas tartásba törzshajlítással előre és vissza, 8 as ütemben. Balra kezdeni.

VI. Gyakorlat. Váltogatott támadó-állás balra és jobbra, páros karlendítéssel a vállra, és válogatott törzsforgatás terdeléssel és páros karlökéssel előre és vissza 8-as ütemben. Balra kezdeni.

E szabadgyakorlatokat bő magyarázat és fényképek kíséretében kapták meg az iskolák.

A dévai tornaverseny sorrendje:

1. Felvonulás és oszlopokba felállás.
2. Ének (Hymnus).
3. Szabadgyakorlatok.
4. Katonai rendgyakorlatok.
5. Versenyfutás. I—II év. kép. növ. és V—VI. oszt. 150 m. távolság. VII—VIII. o. és III—IV. év. kép. növ. 200 m. távolság.
6. Sztornázás (osztály- és csapat-tornázás) az egyes intézetek által választott szerekben.
7. Versenyek: a) V—VI. oszt., kép. növ., VII—VIII. oszt. és III—IV. k. növ. távol ugrás. b) V—VI oszt., I—II. kép. növ., VII—VIII. oszt. és III—IV. k. növ. magas ugrás. c) V—VI. oszt. I—II. kép. növ., rúdmászát; VII—VIII. oszt. és III—IV. év. kép. növ. súlydobás. d) VII—VIII. oszt. és III—IV. év. kép. növ. tüggeszkedés; V—VI. oszt. és I—II. év. kép. növ. rúdmászás; VII—VIII. oszt. és III—IV. év. kép. növ. magas ugrás rúddal.
8. Kötélhúzás.
9. Játékok.
10. Oszlopokba állás.
11. Díjak kiosztása.
12. Elvonulás.

A dévai tornaverseny kérdő ive is a legnagyobb gonddal van egybe állítva, melybe a versenyző tanulók kora, sulya magassága is beirandó, miből kitűnik, hogy a versenyeket a helyes erőkiegyenlítéssel fogják rendezni.

— A verseny szakszerű előkészítésében Tóth Ferencz tornatanár buzgólkodik.

A versenyre jelentkezett intézetek:

Intézet	Tanuló	Tanár
1. Nagy-Enyed főgym.	32	4
2. Szarvasi főgym.	48	4
3. Nagyszebeni főgym. áll.	53	3
4. Lugosi áll. főgym.	27	3
5. Nagy-Károlyi r. kath. főgym.	42	3
6. Nyíregyházi ág. főgym.	24	2
7. Nagy-Váradi főgym.	24	2
8. Nagy-Váradi főreál isk.	20	1
9. Brassói főreál	24	3
10. Sep.-sz.-györgyi Mikó kolleg.	26	2
11. Hódmezővásárhely	37	3
12. Fehértempl. áll. gymn.	20	2
13. Székelyudv. áll. főreál	26	2
14. Aradi áll. főreál	35	3
15. Kolozsvári áll. képezde	36	2
16. Sárospataki áll. képezde	32	2
17. Szászvárosi főgy.	48	3
18. Dévai képezde	42	—
19. Dévai főreál	42	—

Nemzetközi athléta viadal.

A magyar athletikai-club által Budapesten, 1897. június 27-én, vasárnap délután rendezendő nemzetközi athletikai viadalnak versenyfeltételei: Nevezési határidő 1897. június 21-én, hétfőn esti 7 óra. Nevezések: Stan-kovits Szilárd a M. A. C. titkárának czimére (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22) intézendők.

A versenyek sorrendje:

1. 100 yardos síkfutás. (91'4 m.) Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

2. Súlydobás. Földről 7¹/₄ kgros vasgolyóval. A dobás a földön megvont olyan négyzetből történik, melynek oldalai 2 m. 13¹/₂ cm. (7 angol láb) hosszúak. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

3. Andrassy-díj. Adja gróf Andrassy Géza Síkfutás. Távolság ¹/₄ angol mértföld (402¹/₄ m.) Idő 55 másodperc. Elsőnek a klub arany érme és annak az egyletnek, melynek tagjaként győzött, a felajánlott vándordíj, melyet köteles a győzőnek egylete a M. A. C. legközelebbi versenyein — bármely tagja által is — még kétszer megvédeni. Három egymást közvetlen követő győzelem után a vándordíj a győztes egyletnek tulajdonul kiadatik, addig pedig a M. A. C. őrizetében marad ellenkező esetben azonban már szerzett igényét elveszti. Ha az első a távolságot 55 másodperc alatt nem teszi meg, úgy a klub ezüst érmét nyeri; második bronz érmét, ha legalább öten futnak, ezüst érmét, a harmadik bronz érmét nyer. Az érme kiadásához kötött idő 65 mp. Ezenfelül nincs díjazás. Csak oly egyletek tagjai vehetnek részt, melyek már legalább 3 éve megalakultak és azóta folytonosan működnek. — Védi a Magyar Athletikai Club.

4. Magasugrás földről. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

5. Egy angol mértföldes síkfutás Magyarország bajnokságáért. (1609 m.) (A Magyar Athletikai szövetség megbízásából.) Elsőnek arany érem és „Magyarország bajnoka I angol mértföldre 1897-ben“ czim egy évig terjedő időre. Védő: Hren Ferencz a prágai Athl. Cl. Trojlistek tagja.

6. 2000 m-es kerékpárverseny. Handicap. Elsőnek ezüst érem.

7. Távolugrás Magyarország bajnokságáért. (A Magyar Athletikai szövetség megbízásából.) Elsőnek arany érem és „Magyarország bajnoka távolugrásban 1897-ben” czim egy évig terjedő időre. — Az elugrás a földbe erősített fahatárvonaltól történik.

8. Kalapácsvetés. 122 cm. maximális hosszú és $7\frac{1}{4}$ kgr. nehéz kalapáccsal. A vetés egy 275 cm. átmérőjű körből történik. Elsőnek ezüst érem.

9. 300 yardos síkfutás. Olyanok számára, kik nyilvános versenyen futásban díjat még nem nyertek. Elsőnek ezüst érem.

10. 120 yardos gátverseny. 10 drb cm. magas gáttal. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

11. 5000 méteres kerékpárverseny. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

12. 220 yardos handicap síkfutás. (201 2 m.) Elsőnek ezüst érem.

13. 3 mértföldes síkfutás. (4827 m.) Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

Dijazás:

1. A két bajnoki versenyben a második ezüst érmet a harmadik bronz érmet nyer.

2. 1 A 300 yardos juniorsíkfutásban a második és harmadik bronz érmet nyer.

3. Az Andrassy-díj kivételével a többi verseny-számban a második ezüst érmet, a harmadik bronz érmet nyer. Ha legalább tizen indulnak, a negyedik is bronz érmet nyer, ha legalább tizenötön indulnak, a harmadik is ezüst érmet, a negyedik és ötödik pedig bronz érmet nyer.

Budapest, 1897. május 18 án.

Stankovits Szilárd
a M. A. C. titkára.

gróf Andrassy Géza
a M. A. C. elnöke.

Hivatalos.

„A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister Tóth Ferencz, Szidanits Ferencz, Magvassy Mihály, Gottl Adolf és Bittner József rendes tornatanítókat a X. fizetési osztály első, Szafka Manó, Collaud Ferencz, Preiszner Péter, Demetrovits Sándor és Bérczi Ede rendes tornatanítókat pedig a X. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

Budapest, 1897. évi május hó 17-én.

A minister meghagyásából:
Molnár Viktor,
osztálytanácsos, elnöki titkár.

Körrendelet valamennyi kir. tanfelügyelőséghez.

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület a turistáskodás körébe a néptanítókat is óhajtáná bevonni olykép, hogy ők egyesületünknek minden tagsági díj fizetése nélkül lehessenek tagjai, díjtalanul kaphassák honismertető „Erdély” czimű folyóiratukat; e mellett az egyesület a tagokul belépő tanítókat utazásoknál kieszközölt kedvezményekben részesíti, rendelkezésükre bocsátja az ország majdnem minden nevezetes pontján rendszeresített turista-szállókat s általában az utazásokra nézve őket vezet, irányítja. Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ez ügyben hozzám intézett kerelmére felhivom a tanfelügyelőséget, hogy a tankerületbeli tanítókat e pártolásra méltó egyesületbe való minél tömegesebb belépésre buzdítsa,

annyival is inkább, mivel az egyesület a fent érintett kedvezmények nyújtásával szemben a tanítóktól egyebet nem kíván, mint azt, hogy a turistaság iránt érdeklődést keltsenek, a nagy közönséget támogatásra hívják fel s az egyesületnek a kirándulások rendezésében és más hazafias feladatok megvalósításában minden anyagi áldozat nélkül segítségére legyenek.

Budapest, 1897. évi május hó 11-én.

Wlassics Gyula.

Különfelék.

Az „ó-budai torna-egylet” Gergelyi Jakab elnöklete alatt tartott áprilisi választmányi ülésén Auffenber János, Schissel Antal és Föstinger Nándor urak egyhangulag az egylet tagjai közé felvették. Ezután Szafka Manó művezető úr referál az ez idei vivócurus eredményéről, mely cursus novemberben kezdődött s májusban ért véget összesen 18 vivó volt, kik sikerdús eredménnyel végezték a cursust. Amiért is a választmány a művezető urnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Az egylet 25 éves jubileum érdekében, egy több tagból álló előkészítő bizottságot küld ki. — Több tárgy nem lévén, elnök úr az ülést bezárta.

Ritter István,
egyl. jegyző.

A fővárosi játékterek ügyében a középiskolai tanáregylet választmánya memorandumot nyújtott be a tanács-hoz, melyben sürgeti az iskolákhoz közel eső helyeken a játékterek mielőbbi felállítását. — Bárcsak e tekintélyes egylet fellépése lendítene valamit a régen aludt ügyön.

Az „ó-budai tornaegylet” május hó 3-án Gergelyi Jakab úr elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melynek lefolyása következő volt: Miután Lenz Rezső és Galló Samu urak felvették az egylet tagjai közé áttért a választmány az ülés legfontosabb tárgyára: az egylet által rendezendő disztorna 25 éves jubileum kérdésére. A disztorna és a 25 éves jubileumügyében kiküldött bizottság megbízásában eljárva, javaslatait a választmány elé terjesztette, mely javaslatait az ülés kevés módosítással elfogadta. Ezután Hilbert Vilmos jelenti, hogy ő az egylet történetének megírását Botzenhardt Ferencz titkár elfoglaltsága miatt tőle átveszi. Jelzi egyuttal, hogy munkája két főrészből fog állni: az első szól az egylet alakulásáról és a 25 év fontosabb eseményeiről; a második részben az egylet statisztikáját állítja össze. Jelentése helyeslőleg tudomásul vétetik. Több kisebb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Ritter István,
egyl. jegyző.

„Fel az Adriára.” Abbazia igazgatósága azon kérelemmel járult a Quarnero fumei evezős egylet-hoz, hogy ez utóbbi vállalja el, egy Abbaziában rendezendő nagyszabású evezős-verseny szervezését. — Az utolsó hetekben folyt értekezletek után már útnak indítottak a kiírások.

Mondhatjuk még az Osztr. és Magy. Monarchiában oly előnyök nem nyújtattak a regattát látogató egyleteknek minőket ezen kiírások tartalmazznak.

A déli vasut társaság mindent megtesz, a mi e regatta létesítését megkönnyíti és a mi Abbaziát valódi elsőrendű sporthelyé teheti.

A Quarnero-egylet régi tagjai és kipróbált evezős erői pedig, kik a sport szakszerű részének ellenőrzését

vállalták el, elég garanciát nyújtanak az iránt, hogy a versenyző egyesület meg lesznek elégedve avval a mi nekik itt nyújtani fog.

A két outr. négyes verseny és két skiff oly első rendű versenyekké fognak válni, melyeken a részvét minden valódi sport embernek örömeére válni fog. — A versenyszámok közt van sok négyes verseny, skiff verseny és a küzdelem „Quarnero bajnokságáért“.

A kiírások tartalma szerint a déli vasut szabad utat és lakást biztosít Abbaziában úgy, hogy ezen regatta látogatása valóban csak kevésbé fogja terhelni a részt vevő club cassáját.

A mérkőzési hely gyönyörű, a part mentén Lovrana felől a kikötő felé. A táv 2000 méter.

A Quarnero öböl viszonyait ismerve majd ki van zárva, hogy rossz víz vagy időjárás június hóban megakadályozhatná a verseny megtartását.

A helyszínén mindent elkövettünk, a mi egy regatta lefolyására szükséges.

A triesti, fiumei és klagenfurti evezősök részvétele biztosítva van s reméljük, hogy Budapest is örömmel fogja az alkalmat megragadni, az Adrián békés küzdelemben mérkőzni itteni sport collegáival.

A kiírás már minden egyes birtonában van s reméljük a legsűrűbb részvétet.

Fiume.

G.

Fiume. A Quarnero evezős-egylet május 11-én tartott évi közgyűlésén következő igazgatóságot választotta: Elnök: üresedésben. Alelnök: Klinz H. Pénztárnok: Götz T. Jegyzők: Schlesinger L. és Graf O. Szeretárnok: Kovacevics St. és de Harde B. Instructor: Hromatka A.

Triest. A Quarnero fiumei evezős-egylet egy tagja Triestet meglátogatta, hogy az ottani evezős egyesületekkel az Abbazia regattán való részvét miatt értekezzenek. A triesti egyesületek örömmel hajlandók résztvenni s rögtön belekezdenek a trainingbe.

Az „Eintracht“ e. e. három, az „Adria“ két és a „Hansa“ egy négy evezős legénységet vett trainingbe.

Jótékonyczélu kerékpáros virágkorzót rendeznek az összes fővárosi kerékpáros és sport-egyesületek, vasárnap f. évi június hó 13-án. A korzón résztvehet mindazon sportegyleti vagy magánkerékpáros, ki díszben és feldiszipelt géppel jelenik meg. — A korzó a csömöri uti versenypályából fog kiindulni (délután 3 órakor) a Stefánia és Andrassy-utakon az Oktogonig, onnan vissza. Érdeklődők Watterich Ödön főrendezőtől (VII. Dohány-utca 5.) kaphatnak bővebb felvilágosítást.

A vasvármegyei sport-egylet által Szombathelyen, 1897. június 13-án rendezendő nemzetközi atletikai viadalnak és országos kerékpárversenyeknek feltételei: A versenyek kezdete délután 3 órakor. Nevezési határidő 1897. június 8 déli 12 óra. Versenypálya a Vasvármegyei Sport-Egylet versenytelepe. Athletikai fűpálya 300 méter. Kerékpár makadam pálya 400 méter. Nevezések a V. S. E. versenytitkárának, Dr. Káldy Imrének (Szombathely) czimére küldendők.

A versenyek sorrendje: 1. Kerékpár verseny 3000 méter (Országos zárt t. i. csak amatőrök részére. M. K. E. verseny szabályai 12. és 13. §§-ai.) 2. 100 yardos síkfutás 91'4 méter, (Minden egyes versenyző a számára kijelölt pályán fut.) 3. Diszkoszvetés 2 kgros diszkoszszal. 4. Kerékpárverseny 5000 méter. (Országos zárt.) 5. Fél mértföldes síkfutás (804 $\frac{1}{2}$ meter.) 6. Tá-

volugrás földről. 7. Kerékpárverseny 1000 méter, record verseny. (Országos nyílt verseny. M. K. Sz. versenysz: 10. és 13. §§. Record 1 percz 12 másodpercz.) 8. Rúd magasugrás földről. 9. Sulydobás 7 $\frac{1}{4}$ kgos vasgolyóval földről. 10. Kerékpárverseny 1 angol mértföld (1609 mtr.) Országos zárt verseny. 11. 2 angol mértföldes síkfutás (3218 mt.) 12. 220 yardos handicap síkfutás (201.2 mt.) Díjazás, minden versenyszámban a győztes nagy ezüst-érmét és tisztelet díjat, a második kis ezüstérmét, a harmadik bronzérmét nyer, a kerékpár recordverseny kivételével. Az 1000 méteres kerékpárversenyben record-javítás esetén első aranyérmét, második kis ezüst, harmadik bronzérmét nyer. Ha a record meg nem javítottik első nagy ezüstérmét kap.

A M. A. C. cross-country versenyének eredménye:

1. Ujvári Cseh Ödön	M. Ú. E.	36 p. 15 mp.
2. Jankó Béla	M. A. C.	36 p. 15 mp.
3. ifj. Horváth Boldizsár	M. A. C.	—
4. Zirkelbach Ö.	M. Ú. C.	—
5. Antonovits Lajos	M. A. C.	—
6. Gebhart Károly	M. Ú. C.	—
7. Nuber Gusztáv	M. A. C.	—
8. Takács Tamás	M. Ú. E.	—
9. Chretien Rezső	M. Ú. E.	—
10. Wlassits Ármin	M. Ú. E.	—
11. Braunberger Hugó	M. Ú. E.	—
12. Gräfl Ödön	M. Ú. E.	—
13. Ábray Zoltán	M. A. C.	—
14. Speidl Zoltán	M. Ú. E.	—
15. Görlich Ferencz	M. Ú. E.	—
16. Halmay Zoltán	M. Ú. E.	—

Az első tíz a M. Úzó-Egylet csapatjából való az 1, 4, 6, 8, 9-ik beérkező, a mi összesen 28 pontot tesz ki s a M. Ú. E. győzelmét dönti el. A M. A. G. beérkezői a 1, 2, 5, 7, 13-ik, összesen 30 pont.

Magyar Hírlapírók Stockholmban. Az ezidei sajtó-congressusban résztvevő magyarországi hírlapírók Rákosi Jenő, az „Otthon“ elnökének vezetésével, mint értesülünk az államvasutak menetjegyjelöltje által rendezett különvonatu kirándulással utaznak Stockholmba. — A különvonat érinti Bécs, Prága, Drezda és Berlin városokat, mely legutóbbi városban fél nap-tartózkodás van kijelölve. — A kirándulás iránt minden oldalról rendkívüli érdeklődés mutatkozik és a jelentkezések a közönség minden rétegéből, máris sűrűn folynak. — Hölgyek is nagyobb számmal vesznek részt a társas utazásban, kik részére a különvonathoz csatolt hálókocsi első sorban lessz fenntartva.

A miskolci atletikai kör tisztségviselői kara 1897. évre a következőleg alakult meg:

Elnök: Báró Vay Elemér, II. elnök: Hidvégi Benő, igazgató: Gálffy Ignác, jegyző: Andor Tivadar, pénztáros: Héthy Ferencz, ügyész: Dr. Vajda Adolf, orvos: Dr. Sidlauer Ármin.

Választmány: Bulyovszky Gusztáv, Dunay Sándor, dr. Ferbstein József, Franyeczky János, dr. Grosz Viktor, ifj. Kühne Adolf, Lehoczky György, Lehner Adolf, Mátné Péter (mint vívási művezető), Nikell József, Petró József, Soltész Nagy Kálmán és Tichy Tivadar.

Számvizsgáló bizottság: Kóris Kálmán, mint elnök; Harangi Menyhért és Kiss Lajos, mint tagok.

Szerkesztői üzenetek.

T. F. Déva. Köszönjük a tudósítást. — **Dr. P. S. Bpest.** Köszönjük. — **V. L. Kolozsvár.** Köszönjük az egészet. — **Gr. O. Fiume.** Köszönjük az értesítést.

Fonciére Pesti Biztosító Intézet. Az ezen intézet által a múlt évre vonatkozólag közzétett zárszámlából a következő számadásokat vesszük át: A törlések levonása után fennmaradt múlt évi díjbevételek: Az elemi- és baleset-biztosító ágazatokban 4 537,841 frt 08 krra és az életbiztosítási ágazatban 1,349,574 frt 46 krrra, összesen 5,887,415 frt 54 krra rugnak, míg a későbbi években esedékes díjkötelezvények és díjváltók állománya 7,594,275 frt 75 kr. értéket képvisel. Az életbiztosítási ágazat összalománya a lefolyt évben 26,409,574 forint tőke és 8207 frt járadékösszegre emelkedett. A készpénzdíjtartalékok és díjáhozatok, a viszontbiztosítók hányadának levonása után, az életbiztosítási ágban 5,404,427 frt 97 krt és az elemi- és balesetbiztosítási ágazatokban 971,830 frt 64 krt tesznek ki. A készpénzdíjtartalékok a múlt évihez képest ennél fogva 514,166 frt 74 krral szaporodtak. A zárlet eredménye a különféle javadalmazások levonása után 174,617 frt 41 kr. tiszta nyereségben nyílvánul. A közgyűlésnek részvényenkint 7 frtnyi osztalék kifizetését fogja az igazgatóság indítványozni. Az intézet tőkéi, ide nem értve a képviselőségeknél künnlevő folyó-számla egyenlegeket, következőképp vannak elhelyezve: Pénzkészlet az intézet központjában 79,748 frt 57 kr, Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknállevő követelésekben 1,447,352 frt 87 kr. Az intézet budapesti és bécsi tehermentes házaiban 1,681,858 frt 98 kr. Állampapírokból, vasuti elsőbbségi kötvényekben és óvadéképes záloglevelekben 3,438,165 frt 58 kr. Tárzabeli váltókban 141,990 frt 77 kr. Jelzálogkölesönökben 9420 frt 85 kr. Az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 801,340 frt. A tulajelisi biztosítási csoportok elhelyezett tőkéiben 8816 frt 62 krajczár.

Ős-Budavára

a székesfőváros legnagyobb és legelőkelőbb mulatóhelye
Jdénytartam május 1-től szeptember 30-ig.

Idényjegyek 10 frt
Családtagok, katonatisztek, hivatalnokok és nagyobb klubok részére. 8 frt
Három nagy nyílt színpad. Naponta nagy symphonikus és népies hangversenyek. Magyar és nemzetközi karénekesek, magánénekesek, tánczosok és elsőrendű művészek. Nagyszerű ünnepélyek. Esős időben ingyen előadások a színházakban, valamint a vendéglők és kávéházak termeiben.

Jegykiadás naponta az igazgatósági épületben,
Ős-Budavárában.

Figyelem!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, miszerint Herbster Károly czégnél 12 évi szolgálat után 1896. szeptember 1-én egy varrógép- és kerékpár-üzletet nyitottam. Mindennemű varrógépek és kerékpárok, valamint e szakmába vágó munkák jól és jutányosan készíttetnek.

Uj Singer-gép 27 frttól feljebb.

Kiváló tisztelettel

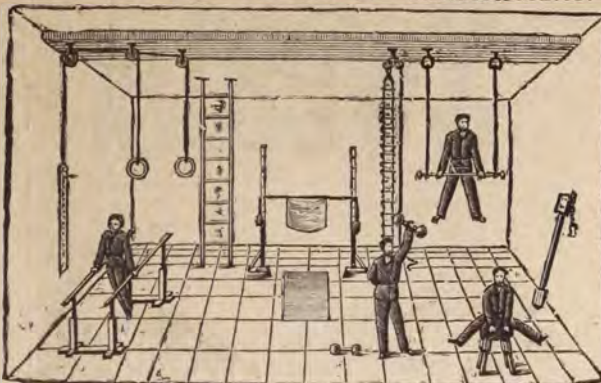
PAVELKA ISTVÁN,

VII. Dohány-utca 47.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az 1896. évi ezredéves kiállításon haladásért elismerő oklevéllel kitüntetett

Gráner Pál első budapesti tornaszerkesztő.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, egyleti helyiségek, iskolai tornatermek teljes felszerelését oly olcsó áron és jó minőségben, mely a versenyt bárkivel kiállja. 4-12,

Budapest, VI. ker., Angyalföld. Hunyady-út 77. szám.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, VIII. kerület,
József-körút 43

Első Magyar
VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁRGYÁR
R. T. & CO.
BUDAPEST.

Sweater Regent

nagy választékban meg-
érkezett.

A kerékpáro. ás-,
evezés-
és tornázáshoz

szükséges összes ruhá-
zati cikkek első nagy
raktárában.

első rangú, kitűnő
KERÉKPÁROK
főraktára
Ullrich Henrik

BUDAPEST,

IV. Ferencz-József-rakpart 6-7.

Sigmund József

IV. Városház-utca 4.

ALAPITVA: 1846-ban. — TELEFON!

Sürgőnyezim: Sigmundház, Budapest.

Olesó árak! — Kitűnő minőség

A legnagyobb fedett

kerékpáriskola,

nagy

javitó-műhely.

Álljon

arra a tapasztalatok által igazolt állás-
pontra, hogy jól és biztosan kerékpá-
rozni csak úgy lehet, ha nemcsak jó
gépet, hanem jó pneumaticot is használ-
lunk.

Üljön

ezért olyan gépre, a melyen **Continental**
Pneumatic van és csakhamar lelkes hiva-
lesz e világhírű gumminak.

Feküdjék

nagy súly azon, hogy a gép **Continental**
Pneumatical legyen ellátva.

Magyar ruggyanta árugyár
részvénytársaság, Budapest.

Fegyverkerék „Swift“ Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Raktár:

Budapest, Andrassy-út 51. sz.

Műhelyek:

VI. Rózsa-utca 51-53. sz.

A vízvezeték, világítás és fűtésberendezési részv.-társ.

Kerékpár-osztály. 2-12

Miloszavlyevics és andthaler

műszerészek

Budapest, Hársfa-utca 35.

Hunnia kerékpár gyártók.

11-24

Mindennemű

varrógépek, kerékpárok

javitása és

MECHANIKAI MUNKÁK

elfogadtatnak és a legjutányosabban eszközöltetnek.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megljen havonkint kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna-sVívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egyl et.

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,t,
Privigyeyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.- Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet,
Sátoraljai helyi Korcs. Egyl
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet.

Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár Németi torna és vívót-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Az ifjuság erkölése és a sport.

Azon elvetemedett fiatal embernek gyilkossága, ki több sportegyletnek tagja volt, a napilapokban annak a kérdésnek fejtegetésére nyújtott alkalmat, hogy mennyiben rontja meg az ifjuság erkölcsét a sportszennvedély. Mint minden szennvedély, ugy ez is átkos és főleg azért mert ész nélkül üzve épen a mi a sportnak fő célja, — a test erősítése — van veszélyeztetve. Most azonban nem arról a sok nyomorékká sportolt, beteggé edzett athlétáról beszélünk, kik szennvedélyüknek áldozatai, hanem azt időszerű megbeszélni, hogy nem ugyan a sport, a testgyakorlatoknak egyik vagy másik faja, hanem a sporttal együtt járó szórakozások mint rontják meg főleg a sport után korán futkosó ifjuság erkölcsét.

Több alkalommal felhívtuk már a tanügyi köröknek figyelmét arra a káros hatásra, melyet a középiskolai tanulók erkölcsére gyakorol az, hogy közülök sokan az iskolai törvények ellenére a felnőttek egyleteibe járnak. A szülők itt a leghibásabbak, de hibásak a tanárok is, kik elhallgatják az eseteket. Pedig sok tanártól hallottuk már, hogy a mint egyik vagy másik tanítványa felcsapott versenyzőnek, felült a veloczipédre, azonnal elbucszott a komoly tanulástól.

Az ifjusági versenyek arra valók, hogy a versenyzést is felhasználjuk serkentő eszközül a testedzésre, de ebből elég annyi, mennyit az

iskola nyújt. Megtermette a testi nevelés reformja a jó magot, nem szabad engednünk, hogy a vele nőtt konkoly elnyomja a még gyenge növényt, az ifjusági versenyeket. Tehát első teendőnk, hogy a tanuló ifjuságot megvédjük az egyleteskedéstől, hogy versenyzési kedvét az iskolában kielégítsük.

A sportegyletek különben nálunk a férfias becsületességnek, a gentlaman-szerű szép módornak letéteményesei voltak mindig. Fordulni látszik a dolog, Mondjuk: látszik, mert egy szomorú esetből korai volna határozott vélelmenyt mondani. De ugy tünik fel, mintha az egyletek közt szükséges versengésnek elfajulása a szokásos szigorú mértéket a tagfelvételnél enyhítette volna, csak hogy egy-egy kitünő versenyzőt nyerjenek.

A kerékpár versenyeknél már nálunk is szokásos pénzdíjak kitűzését mi felemlítésükkor mindjárt azért is elleneztük, mert maguknak egyleteinknek amateur-gentlemanségét féltettük. Ma sem tartjuk helyesnek, hogy az egyletek megengedik tagjaikat pénzért versenyezni. Hisz ha így haladunk az egyletek pénzért vásárolják a megvehető kitünő versenyzőket. A sportmesteremberek ám alakítsanak maguknak egyletet, de ne vegyülhessenek a tisztán dicsőségért és testedzésért versenyzők közé.

A sportegyletek rendesen a jobb módú családok ifjaiból toborozzák tagjaikat, kiknek a nálunk különben nem költséges sport mellett a könnyelműbb szórakozásokra is marad idejük

és pénzük. Ezen csaknem minden egyesületünkben szokásos mulatozásra aztán a szegényebb ifjunak okosan sem ideje, sem pénze nem lehet; ha pedig van, azt busásan fizeti meg. A sportélet sok ifjunál nem is jelent mást mint vigéletet. Sokan csak azért lépnek be egy vagy más egyesületbe, mert ez uras dolog, de az uraság módjával nem rendelkeznek. A sportolás kora egybeesvén nálunk a legénykedés korával természetesen sok bolond dologra csábíthatja az ifjakat.

Mit tehetnek mindezzel szemben egyesületeink. Először, hogy gyermekifjakat ne vegyenek fel a tagok sorába. Másodsor a tagfelvételnél a legszigorubb ellenőrzést gyakorolják. — Harmadsor az egyesületi lumpolásokat korlátozzák a sport javára. Negyedszer a komolyabb sporttársak legyenek az egyesületek vezetői és ne csak szájjal versenyzők. Legyen a magyar sportéletnek mintája az angolé, hol a komoly versenyzés mellett a mulatozás nagyon mellékes. — Hisz nálunk a jeles sportférjak a bálteremben és a párbajozásban szerezték hírnevüket. A mulatozásra alakult társas körök mellett miért tartják a sportegyesületek legtöbb hivatásuknak a bálók, mulatságok rendezését? Bizonyynal azért, mert erre több tag vállalkozik, mint a komoly munkára.

A testgyakorlatoknak az ifjuság fejlődő korában ép az a feladata, hogy az erős munkával a kicsapongó élettől vonja el az ifjakat és ép erősekké tegye. De ha a mostani uton haladunk, ép az ellenkezőt érzjük el. Hisz már ma is halljuk, hogy egyik-másik szülő átkozza a sportegyesületeket, hol fia a rossz mulatozást megtanulta.

A sportegyesületeknek kettős hivatásuk van: módot nyújtani a testi erősödésre, nemes szórakozásra és őrizni az igaz becsületet. — Minden sportegyesületnek egy-egy katonai tiszti-karnak kell lennie, hol az egyes tagok egészsége és becsülete közös kincs, melyért mindnyájan küzdenek s melynek megőrzése hazafias érdek és kötelesség is.

P. J.

A kolozsvári torna-ünnepély.

A kolozsvári tornavívó intézet 25 évi fennállása alkalmából rendezett nagyszabású torna ünnepély folyt le, a helyi iskolák növendékeinek részvételével.

Az ünnepély gyönyörűen sikerült.

A tornavívó-egyesület kézzel foghatólag dokumentálta ezzel az ünnepélylyel azt, hogy a testi nevelés ügyét egy új korszak elé terelte.

Az ünnepély 3 órára volt hirdetve, azonban már két órakor gyülekezni kezdett a közönség.

Az ünnepélyi bíróság fedett pavilonjában a hivatalosak közül ott láttuk a következőket: br. Wesselényi

Miklós ünnepi elnök, Haller Károly egyesületi elnök, Hajós János alelnök, Szvacsina Géza polgármester helyettes, Kőváry Mihály az ünnepély végrehajtó bizottságának elnöke, az egyesület alapítói nagy számmal jelentek meg a részükre fenntartott helyen. A végrehajtó biz. tagjaiból ott volt: Aszlán János, Bartha Gergely, Biró Gyula, Böhm Mihály, Cserma István, Gspann Károly, Hangay Oktáv, Koch Ferencz, Kőrösi József, Kükemezey Árpád, Kuszko István, dr. Lehmann Róbert, Nagy Péter, Perédy József, Polcz Rezső, Szécsy Ákos, Tariczky Ferencz, Vass Domokos, Vermes Lajos.

A juri tagjaiból már említettekén kívül: Benyovits Lajos, dr. Bogács Kálmán, dr. Meltzl Hugó, dr. Páska Zoltán. A kath. gymnasium részéről Hám Sándor dr. a keresk. akadémia részéről Kiss Sándor igazgató volt jelen.

Három órakor vonult fel a fiatalság zeneszóval, zászlóval Elől a keresk. akadémia növendékei vonultak fel, piros Garibaldi ingekben. Követte az unitáriusok 345 növendéke, a r. k. gymnasium 20 növendéke, a polgári iskola 68 egyenruhás növendéke, a süket néma intézet 30 növendéke.

A mint elhelyezkedtek a gyakorló téren, elénekelték a Hymnust, melyet az egész társaság állva, levett főveggel hallgatott.

Azután Haller Károly elnök tartott egy szép beszédet, rövid vissza pillantást vetvén a torna-egyesület keletkezésére s a tornászati ügyére.

A torna tanárok a létszámról egyenkint jelentést tettek, melynek végeztével Wesselényi Miklós báró tartott rövid beszédet bevezetvén a gyakorlatok megkezdését.

Először a torna és rendgyakorlatok kezdődtek, az összes iskolák részéről.

Az unitárius iskola, melyet az ország legjelesebb tornásza és bajnoka, Vermes tanár vezet, továbbá a polgári iskola legnagyobb tömegben vett részt, s a gyakorlatok szép kivitelével lekötötték a figyelmet. Előbbi intézetről a tornavizsgánál még szó lesz, azért most csak a polgári iskoláról szólunk, melynek 68 egyenruhás növendéke bemutatta a sőr, szakasz-képzés, rendek, kettős rendek alkotása, szakaszgyakorlatok helyben, szakaszgyakorlatok menetközben századgyakorlatok, oszlop alkotások és fejlődések szintén menetben, végül dísz elvonulás oszlopban. A gyakorlatok a legnagyobb pontossággal és ügyességgel lettek végrehajtva. Ugy a gyakorlatok, valamint a fegyelemben a katonai szigor és fegyelem uralkodott. A fiúk jó kedvvel és ambícióval oldották meg nehéz feladatukat. A katonai gyakorlatok bevégzésével a közönség lelkes éljenzéssel jutalmazta a kis katonákat.

A katonai csapat vezetője Kőrösy József polg. isk. torna tanár volt, — ki mint athléta torna tanító az egyesületnek már régebb idő óta buzgó s lelkiismeretes tagja.

E gyakorlatok után a süketnéma intézet külön csoportjának gyakorlata következett, Nagy Péter tanár vezette. Bámulatos szép volt az, a mit ezek produkáltak. A különböző tornászati mozdulatokat, test hajlításokat, láb és kar lendítéseket a tanár vezény szavára hajszál pontossággal csinálták a süketnéma. Gyakorlatuk annyira meglepő és szép volt, hogy a közönség zajos tapssal és éljenzéssel adózott a tanárnak, valamint Szvacsina Géza tanácsnoknak, aki ez intézet megalapításával a társadalom annyi szerencsétlen szülöttét tette emberré; br. Wesselényi Miklós és Haller Károly egyesületi koronát adtak a növendékeknek jutalmul.

Ezután következett a ref. iskola hat növendékének akrobatai mutatványa.

A mutatványok olyan erőgyakorlatok voltak, a melyet tornászok nem produkálnak, a mit a cirkususz porondján lehet látni.

A bizottság egyenként díjra érdemesítette, a fiatal athletákat.

A kereskedelmi akadémia csoport-vívását Kőváry Arthur vezette. A piros inges vívók csoport mérkőzése igen szép látványt nyújtott s a gyakorlott vívók szabályos mozdulatai lekötötték a figyelmet.

A gyakorlat után megtapsolták a közreműködőket

Kerékpár műgyakorlatot a helyi kerékpáros egyesület két tagja: Fekete Pál és Szentpéteri mutattak be. A gyakorlatokat nagy kereken produkálta Fekete. A rossz talaj daczára a kerékre való felugrást s a különböző testtartásból való hajrást és kormányzást végezte. Alacsony gépen hátrafelé körözést is csinált.

A közönség megtapsolta a szép mutatványokat.

A tornaversenyeken a különböző gimnáziumok fiatalosága vett részt. Itt szép gyakorlatokat produkált a r. k. főgymnásim 20 növendéke is, mely minta csapat tornászatot mutatott be. Nagyon szép mutatványokat láttunk a korlát gyakorlatok között.

Az amatőrök vívásánál részt vettek: Jósika Gábor br., ifj. Garzó Béla, Krenner Miklós, Mórítz István, Veress Ferencz és az akadémia több növendéke.

Érdekes volt Vermes Lajos, Kükemezey Árpád, Kőváry Arthur, Benyovits Lajos vívó mesterek vívási gyakorlatai.

Az ököl vívásban, melyet Kükemezei és Vermes nagy praecizióval mutattak be, gyönyörködött a közönség.

A gyakorlatok bár mily gyors egymásutánban következtek is, este hat órántul tartottak.

A szép ünnepélyt Haller Károly elnök záró beszéde rekesztette be, a ki a tornavívó intézet nevében hálás köszönetet mondott br. Wesselényi Miklósnak az ünnepély r. biz. elnökének, a fáradhatlan munkásságért, melylyel az ünnepély sikerét biztosította s ezzel a testedző sportnak új lendületet adott. A nagy közönség lelkesen megéljenezte az elnököt.

A versenyek és gyakorlatok gyors egymásutánban való menete Kükemezey verseny intéző jeles szakértelmét dicséri.

A kolozsvári tornavívó egyesület ünnepélyének végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a gyakorlatokon és versenyeken közreműködtek közül a következőket részesíti kitüntetésben.

a) a vívást tanító mesterek közül: dr. Benyovits Lajos, Kőváry Artaur, Kükemezey Árpád, Vermes Lajost vívómesteri cserkoszorúval.

b) a tornázást vezető tornatanárok közül. Gaspann Károly, Körösy József, Nagy Péter tornatanári cserkoszorúval. Ezenkívül Nagy Péter tanár, a ki a süketnéma intézet növendékeit jeles szakértelemmel, nagy fáradtsággal és kitarással, oly preczizen bemutatott gyakorlatok produkálására képezte, a jury egyhangu határozata folytán, ezüst éremmel tüntettetik ki.

c) a vívók közül. 1) Garzó Béla (egyesített kitüntetés vívás tornázás) MAC ezüst érem, Moritz István törvívásért MAC bronz érem, Krenner Miklós egyleti cserkoszorú I. díj, Jósika Gábor br. egyleti cserkoszorú II. díj.

Veress Ferencz I. koszoru.

2) A keresk. akademiából: Farkas Aladár, Csiky Dezső, Ferenczy Dénes II. koszoru. Horváth József, Okolicsányi Lajos, Temesváry N. II. koszoru.

d) Tornászok közül. Az unitárius gimnáziumból részt vett 240 növendék közül: Sándor Akos, Benczedy Andor, Sárdy Elemér, Kiss Lajos, Tamássy Tivadar, Kovács Lajos, Gergely Lajos, Sárpy István, Grün István II. koszoru.

A polgári fiu iskola részt vett 68 növendéke közül: Asztalos Sándor, Héczey Jenő, Tamásy Lajos, Hancz Sándor, Topán Péter, Hütter Lajos II. koszoru.

A református gimnáziumból. Veress Ferencz, Török Kálmán, Almády István, Vékony Jenő, a bemutatott művészi kivitelű erőgyakorlatokért az ünnepély színhelyén a jurytól ezüst éremet nyertek.

Ezenkívül:

Németh Dezső, Bárdy Kálmán, Friss Ármin, Plekker István, Balog Gábor, Horváth Lajos II. koszorut nyert.

A r. k. gimnázium növendékei közül: Molnár József, Fehér Sándor I. koszoru, Jehn Kálmán, Kovács Pál, Tauffer Béla, Gabányi Endre, Ferenczy László, Babisák Jenő, Menyhért Gyula II. koszoru.

A süket némák kolozsvári orsz. tanintézetéből:

Kovács Jakab, Blank sándor, Láda Károly II. koszoru.

d) A kerékpáros műgyakorlat bemutatásáért: Fekete Pál kolozsvári kerékpáros Egyesületi tagnak A. S. E. ezüst érem. Szentpéteri N. K. E. tagnak II. koszoru.

A bizottság kijelenti, hogy hálás köszönetet mond Kőváry László történetíró alapító tagnak, a ki az egyesület kérésére testedző intézményeink történetét az ünnepély alkalmára megírni kegyes volt. E köszönetet külön iratban fogja megküldeni.

A „Szabadkai Sport-Egyesület“ közgyűlése.

A „Szabadkai Sport-Egyesület“ folyó évi márczius hó 20-án tartotta meg évi 3 rendes közgyűlését. Tárgyai: Elnöki megnyitó. Elnök Piukovits József, országgyűlési képviselő üdvözlő az igen szép számban megjelent tagokat, és buzdítja őket, a hogy eddig úgy ezenül is hordanák szívükön az egyesület ügyeit, de annál is inkább, mivel az idén aug. hó 15. Magyarországhoz méltó Országos versenyt szándékozik rendezni, mit is a tagok nagy lelkesedéssel fogadtak. Többek között beszédében kifejtve az egyesület cél irányát is, a közgyűlést megnyitja.

Titkár olvassa az elmúlt 1896. évről szóló jelentést. Tiszt. közgyűlés. Tavalyi közgyűlésen egyesületünket még a csecsemőhöz hasonlítva, de hogy ezen csecsemő szép reményeket jogosító ifjává nőtte ki magát, bizonyítja az 1896. évi nyilvános szereplése u. m. Zombor, Bécs és Nagy-Becskerek a hol is tagjaink 4 első, 6 második és 5 harmadik össz. 15 versenyéremet nyertek el. Ugyancsak az 1897. évi január hó 9-én megtartott dísztornázással egybekötött tánczvizgalmom a mikor is kis minta csapat mutatta be ügyességét, kezdve a szabad gyakorlatokkal, iskolavívás, korlát és lovon való tornázással, a közönség legnagyobb meglepetésére. Továbbá az egyesületnek téli tornacsarnokában való villanyvilágítása elevenítette fel a tornázó ifjak kedélyét is, mit később a kimutatás is bizonyít. A korszolya pályára sikerült a vízvezeték bevezetni a városi vezetékéből.

Sikerült továbbá a városi tanácstól a versenypályához szükséges telket is megkapni Palics fürdő parkjában a mely pálya tervezetének elkészítésével az egyesületi mérnök már meg is bízott.

Most áttérve egyesületünknek működésére. A kéreppár szakosztálynál úgy a lawn tennis labdázó, mint a korcsolyapályán a résztvevők száma csökkent. A két elsőnél esős időjárás és az Ezredéves ünnepünk okozta az utóbbinál pedig a gyenge tél. De ennek ellenében meglehetősen volt látogatott a tornacsarnok, a hol is szakszerű vezetés és felügyelet alatt 1896 év február 1-től 1897. február 1-ig vagyis 12 hónapon át 576 órában 5802 tag, naponként átlag tehát 15 tag vett részt a torna és vívó gyakorlatokban.

Ingó vagyona az egyesületnek leltár szerint 1566 kor. 81 fillér ehez csatolandó az alaptőke betétben 1025 kor. Összesen tehát 2591 kor. 81 fillér, a 179 kor. 54 fill. költő pénzen kívül, azt hiszem tehát 2 és fél éven keresztül meglehetősen elégedve ezen megtakarítással.

Tiszteletbeli tagok választása. Vermes Béla, ifj. Vojnich Sándor orsz. képviselők és Vermes Lajos kolozsvári egyetemi tornatanár egyhangulag megválasztottak.

Az új tisztikar megválasztása

Elnök: Piukovits József orsz. képvis. I. alelnök Farkas Zsigmond. II. alelnök. ifj. Vojnich István. Titkár: Mamuzsits Bódog. Jegyző: Rutkay László. Pénztárnok: Kovács János. Ellenőr: Balogh Zsiga. Művezető és szertáros: Matkovich Miklós. Ügyész: Dr. Brenner József. Orvos: Dr. Novák József. Mérnök: Váli Gyula.

Választmányi tagok: Gugánovits Máté, Vermes Béla Vojnich Sándor ifj. Nagy Cz. János, Mucsalov Dusan, Petonszky József, Salga Mátyás, Aradszky Sándor Zárits Milán, Donagyó József, Dr. Harzsányi Elemér, Kriszhaber Gyula, Osztrogonatz János, Masanczker Alfréd.

Póttagok: Dr. Fischer Jákó, Rados Elemér, Joó Aurél. Számvizsgálók: Létmányi Miklós, Tomasich János, Lányi Mór. Kapitány: Dr. Mamuzsits Bódog. I. alkap. Matkovits Miklós. II. alkap. Szárits János. I. kürtös Millassin Sándor, II. kürtös Grünfeld Jakab. I. Utbiztos Vízner Máté. II. utbiztos Aradszky Sándor.

Ezek után az elnök kihirdeti a választás eredményét és ujlag buzdítva a tagokat az összetartásra és megköszönve nekik a közgyűlésen 4 órai kitartásukat a közgyűlést feloszlatja.

Különfélék.

A „Magyar Athletikai Szövetség“ eddig 6 országos bajnokságot irt ki és pedig: atletikából: 100 yardos, 1 ang. mérföldes futásra, távolugrásra és súlydobásra. Uszásból: 100 yardra, 1 ang. mérföldre. Az atletikai országos bajnokságok rendezésével a „Magyar Athletikai Club“-ot, az uszó bajnokságokéval a „Magyar Úszó-Egyesületet“ bizta meg.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Magyar Testgyakorlók Körének a Barcsay-utcai gymnasium tornatermét használat céljából átengedte. E tornaterem egyike a főváros legnagyobb és legcélszerűbben berendezett ilyenmü helyiségeinek, tágas udvarán pedig az atletika úzésére nyújt bőven alkalmat. A Testgyakorlók Körében a miniszter ezen kegye nagy örömet keltett és reméljük, hogy a tornázás és testgyakorlás terén eddig kifejtett tevékeny működésüket csak fokozni fogja. Megjegyezzük még, hogy a miniszteri elhatározás az országos tornaszövetség és elnöke Berzeviczy Albert ő nagyméltósága hatásos közbenjárásának köszönhető. S. V.

A „Magyar Athletikai - Club“ június 31-én, július

1-én és 2-án tartotta meg ez idei vívóversenyét. Az első két napon a zártkörű kard- illetve vívó-poule folyt le, június 2-án a club a nemzeti lovarda helyiségeiben nagy érdeklődő közönség jelenlétében a poulok döntő küzdelme és azután idegenek bevonásával a nyilvános akadémia. Jury alnöke Dr. Gerenday György, a M. A. C. alelnök helyetese Fery Oszkár, jury tagok: Balogh Bódog és Iványi Gyula. A döntő kard-küzdelem győztese: Dr. Porteleky László, 2. Tasnády Endre, 3. Kerékgyártó Gyula, a döntő vívó-küzdelemben: 1. Mészáros Ervin, 2. Kerékgyártó Gyula, 3. Dr. Porteleky László. A győztesek tiszteletdíjat, ezüst, illetve bronz érmét nyertek. Utána következett az akadémia, melyben kiténtek: Santelli—Iványi, Santelli—Kerékgyártó, Tasnády—Gáspár Kornél, Santelli—Porteleky kard-aussant-i, Santelli—Molnár, Kerékgyártó—Mészáros vívó-aussant-i. A közönség körében ott voltak: Szilágyi Dezső, Rohonczy altábornagy, Szemző István, Baranyi Ödön, Reviczky Ambró, Desseffy Aristód, Farkas osztálytanácsos, számos vívómester stb.

A szatmári kir. kath. főgymnasiumban az intézeti tornaverseny, a mely egyuttal a tanulók tornavizsgálata is volt, június 13-án délután tartott meg a gymnázium udvarán. A hírlapok és külön meghívók útján értesített közönség eddig még soha nem tapasztalt érdeklődést tanusított, s a tágas udvar alig volt képes befogadni a több százra menő — a tornaügy iránt melegen érdeklődő — uri közönséget. A jelenvoltak között láttuk: Galba Lajos kir. törvényszéki elnököt nejevel, Ladmann Gyuláné honvéd ezredes nejét, Nicolandóni Henrik cs. és kir. alezredest, Stovicsek Frigyes m. kir. h. alezredest, dr. Kádár Ambrus kanonokot, Aiben Mátyás főgymn. nyug. igazgatót, Georgéevics Antal őrnagyot, Kiss Gedeon városi fő-, és Péchy Antal alkapitányt, Toperczer Kálmán és dr. Papolczy Gyula kir. törvényszéki bírókat kedves nejeikkel és családjaikkal, Némethy János műszaki tanácsost, Balási József földbirtokost Ér-Körtélyesről, Fogarassy Sándor mérnököt, Tanódy Márton orvost, Lengyel Endre földbirtokost, dr. Lengyel Márton, Karenovics Antal és Tombory Virgil a m. kir. államvasutak főtisztviselőit, Csomay Imre ügyvédet, Braumberger József cs. és kir. nyug. őrnagyot, Zaveczy Antal századost, Szentiványi Sándor gyógyszerészt, dr. Sebeők Antal m. kir. honvéd főorvos nejét, a csász. és kir. közös és magyar kir. honvéd tisztikart igen nagy számban, Majos Kálmán állami anyakönyvi felügyelő nejét és családját, a róm. kath. és gör. kath. tanító kart stb. stb. és különösen nők voltak igen nagy számban. A 22 pontból álló műsor igen változatos volt, mely fél öttől hét óráig tartott el. A verseny bíróság állott: Jaskovics Ferencz, Lehóczky József, Löfler József és Erdélyi Imre tanárokból. A versenybírók ítélete alapján, mint győztes „elismerő okiratot a következő 39 tanuló nyert: az I. A osztályból: Boleman Antal, Göde József és Komka László. Az I. B. osztályból: Burda Nándor, Kálmán Miklós és Zombori László. A II. A osztályból: Imlauer Vilmos, Jósits Miklós és Südy Tibor. A II. B osztályból: Bertók Béla, Faulvetter Ignác, Hauler Pál és László Mihály. A III. A osztályban: Szegedy Pál, Pittner József és Haller György. A III. B osztályban: Bura Lőrincz, Vilhelm András és Komka József. A IV. osztályban: Gyene István, Tombory Virgil, Gerinczy Pál és Ledniczky János. Az V. osztályban: Veres János, Merker Márton, Propsz Jakab, Mátyás Antal, Czinner Lajos és Barth István. A VI. osztályban: Czír István, Csomay Aladár, Gyüre István, Brózik Engelbert és Vodicska Ferencz. A VII. osztályban: Miller

Béla, Flontás Demeter és Hedry Béla. A VIII. osztályban: Vereby Antal és Demkő Sándor. A legügyesebb versenyző jutalmazására a helybeli t. tornaegyesület egy drb. tiz frankos aranyat volt kegyes adományozni, mely jutalmat a verseny bíróság Miller Béla VII. osztályu tanulónak ítélte. Nagyban emelte a tornavizsgálat fényét a főgymnásiumi dalárda szabatosan előadott énekei, mely Pataki Lajos tanár szakszerű vezetését dicséri. Legvégül a VII. osztály tanulói mentési kísérletet mutattak be nagy ügyességgel, melyet dr. Török István egészségtan tanár gyakorolt be. Az egész tornavizsgálat azt a benyomást tette a jelenvoltagekra, hogy a vezetés szakszerű kezében van, s a tanárok mindent elkövetnek az ifjuság testgyakorlati kiképzésében.

A Tátrafüred és Mehádia közt aug. 28-án és 29-én rendezendő körülbelül 775 km.-es távversenyre a „Vasárnapi Lapok” szerkesztősége az egyletekhez a következő felhívást intézte:

Tekintetes Választmány!

A „Vasárnapi Lapok” szerkesztősége folyó évi augusztus hó 28-án és 29-én Tátrafüred és Herkulesfürdő között nemzetközi távversenyt rendez amateur- és hivatásos versenyzők számára. A verseny díjai és feltételei a következők:

a) Amateurok részére. Elsőnek nagy arany díszérem bajnoki szalagon, másodíknak, harmadíknak, negyedíknak és ötödíknak nagy arany-érem; s mindazoknak, kik a távot 60 órán belül megteszik, nagy ezüst-érem.

b) A hivatásos versenyzők díjazása a következő: Elsőnek 3000 korona, másodíknak 700 korona, harmadíknak 500 korona, negyedíknak 400 korona, ötödíknak 300 korona, hatodíknak 200 korona.

Tét amateuroknak 5 frt, proffessionistáknak 15 frt. A verseny távolsága körülbelül 750 km.

Midőn ezen korszakalkotó s a sport fejlesztése érdekében tett önzetlen lépésünkkel a nyilvánosság elé lépni óhajtunk, azon kérelmet terjesztjük a t. választmány elé, miszerint bennünket eme vállalatunkban támogatni és a verseny sikerét így előmozdítani sziveskedjenek. Egyúttal felkérjük azon t. egyleteket, kik a versenyvonal mentén székelnék, hogy a verseny rendezésében az által is közreműködni sziveskedjenek, hogy az illető megyebeli utak úgy nedves, mint szárazidőbeni állapotáról lapunkat értesíteni, továbbá a verseny alkalmával a pályabírói és ellenőrzői tisztséget elvállalni kegyeskedjenek. Minden ez ügyben való felvilágosítás és értesítés véget a „Vasárnapi Lapok” igazgatóságához (Ujvilág-utca 25.) sziveskedjék fordulni, hol most a verseny útjának megállapítása és egyéb előmunkálatok érdekében a bizottság állandóan működik. Minden e versenyre vonatkozó részletek a „Vasárnapi Lapok” hetenkint megjelenő számában fognak közzététetni. Az igazgató:
Dorsay.

A győri csónakázó-egylet június 7-én tartotta fenn állásának 20 éves jubileumát és az új szárazföldi clubház felavatását. A nagyszabású ünnepségre megjelentek Budapestről: a Nemzeti-, Neptun-, Hunnia-, testgyakorlók és atletikai csónakázó egyletek és a pozsonyi hajós-egylet képviselői. Az egylet elnöke Zechmeister Károly kir. tanácsos polgármester által mondott remek ünnepi szónoklat alatt felvonult egyleti és vendéghajó legénysége tisztelgett, elragadó látványt nyújtva a páratlan szép fekvésű csónakázó telepen. Házi verseny, táncz, Velencei tündér-corsó, majd egy 200 terítékű bankett fejezte be a feledhetlen ünnepélyt, hol Győr város sport-közönsége teljes számmal megjelent. A minta

berendezésű, igen kényelmes, rendkívül tetszetős, elegáns modorban épített emeletes clubházat Hets Antal építész-mérnök, egyleti igazgató tervei szerint és felügyelete alatt építették.

A Magyar evezős-egyletek országos szövetsége által Budapesten, 1897. június hó 20-án tartandó nemzetközi amateur evezős versenyre következő nevezések érkeztek:

I. Államdíj junior-négyes. 1. „Neptun”: Paukovich Ernő, Landau Gustáv, Zückler Herman, Vasskó Endre. Korm. Szabó Gyula. 2. „Nemzeti”: ifj. Szohner Lajos, Elischer Gyula. Vas István, Szandtner Gyula. Korm. Szilágyi Viktor.

II. Bajnoki verseny. 1. „Nemzeti”: Szandtner Béla. 2. „Szegedi cs.-egyl.”: Meák Gyula.

III. Tiszai szövetség díja Négyes. 1. „Nemzeti”: Hübner Ernő, Kostits Labud, Mayer Gyula, Szurmák Rezső. Korm. Csuka Lajos. 2. „Maros”: Schór Lajos, Jankó Imre, Laczay Gyula, Vannay Gyula. Korm. Gurányi Pál. 3. „Neptun”: Boronkay Dénes, Tóth Jenő, Tóttósy István, Miklósi Elemér. Korm. Szabó Gy. 4. „Hunnia”: dr. Petz István, Planer Jenő, dr. Kovács Ernő, Parniczky Ákos. Korm. Külley Elemér.

IV. Junior sciff v 1. „Donauhört”: Höllerl Willy. 2. „Nemzeti”: Holzwarth Viktor.

V. Palánkos négyes. 1. „M. Athl. Club csónak-dája”: Jankó Béla, dr. Herich Tóth Jenő, Dobák Emil. Schmidt Richárd. Korm. Károly Henrik. 2. „Duna”: Schey Ernő, Fehér Hugó, Zoltán Emil, Krausz Aladár, Korm. Barna János.

VI. Első oszt. négyes. 1. „Nemzeti”, 2. „Maros”, 3. „Hunnia”, 4. „Neptun” a III. versenyben nevezett csapatokkal.

VIII. Második négyes. 1. „Nemzeti”, 2. „Neptun” az I. versenyben nevezett csapatokkal.

Megjegyzés: A startszámok a sziget oldaltól számítatnak a IV. verseny után a halász-verseny, a VI. verseny után matróz-verseny lesz. Budapest, 1897. június 5-én.
A versenybizottság.

A „szabadkai sport-egylet” f. évi augusztus hó 21 és 22-én tartja meg Palics fürdő helyen újonnan épült 400 m. versenypályáján I. országos versenyét. Versenyek sorrendje: Első nap. 1. Országuti kerékpár távverseny (országos zárt) 85 klm. Bezdántól Palicsfürdőig. Ind.: reggel 1/26 órakor. 2. 300 m. uszóverseny (nyílt) 3. 100 m. uszóverseny (nyílt) nyeretlenek részére. 4. 1000 m. uszóverseny (nyílt). 5. Lawn-tennis-verseny (nyílt). Második nap. 6. Megnyitó kerékpár-verseny (országos zárt) 2000 m. 7. 100 m. síkfutás (nyílt). 8. Kezdők kerékpárversenye (egyleti zárt) 1000 m. 9. Gyaloglás (egyleti zárt) 1000 m. 10. Akadály futás (nyílt) 400 m. 2 árok 2 1/2 sz. és 4 gát 80 cm. m. 11. Kerékpár verseny (zomboriak részére) 2000 m. 12. Korlát és rudugrás (nyílt). 13. Vivóverseny (nyílt). 14. Hármass összetett verseny. Áll; diskus dobás 250 m. négyzetből 100 m. futás és távol ugrás (nyílt). 15. Nyújtó és magasugrás (nyílt) 16. Kerékpárverseny (országos zárt) 5000 m. 17. Stafeta futás 3-as csoportok felváltó versenye (nyílt). 18. Vigasz-verseny 100 m. futás. Egyúttal tudatjuk, hogy a nagy közönséget, mint a versenyzőket is, hogy egyelőre azért adjuk ki csak a záró verseny pontokat, mivel a kilátásba helyezett magasabb helyekről érkező díjak csak 10 nap múlva lesznek megállapítva, hogy milyenek és mely versenyszámra lesznek kitűzve, a mikor is a teljes versenysorozat mint szokásost nyomtatva fogjuk szétküldeni. Tisztelettel
Az elnökség.

A Kolozsvári m. kir. Ferencz-József tud. egyetem testgyakorlati ügyosztályának az 1896/7. tanév II felében teljesített oktatás eredményei: Az egyetemi torna — és vívóteremben heti 9 órán át felváltva a kezdők (3 csapatban 42 egyén): haladók 9 órában 49 egyén): haladók 9 órában 49 egyén): képzett vagy versenyvivők (heti 12 órában 17 egyén) csapatai működtek. — A kard, — tör ökölvívásban, a katonai rendgyakorlatok, szabad, — fűzergyakorlatokban — szertornázásban és a birkozások különböző nemeiben iskolaszertű oktatás adatott és pedig a kardvívásban heti 30 órában a Keresztessy magyar iskolában és az olasz magas iskolában, a vívóvívás heti 3 órában lyoni rendezésben, az ökölvívás pedig angol és hollandi rendszerben gyakoroltatott, — heti 4 órában. — A vívóteremben összesen beleszámítva az egyetemi tanár urak heti 12 óráját is 49 óra tartatott. — A tornateremben. A) csoportban 47 egyén. B) csoportban 56 egyén, egyenként a csoportok 3 csapatra felosztva dolgoztak heti 12 órában. Az előtornászok, csapatvezetők, és tornatanítói pályára készülők oktatására, heti 4 óra volt megtartva. A katonai rendgyakorlatok, szabad gyakorlatok, versenybirkozások, társasjátékok, labdajátékok, valamint [a gyalogkirándulások. Kerékpározás, s február márczius hónapokban a korcsolyázás is figyelemben részesült ünnep s vasárnap délutánonként valamint az egyetemi szünnapokon gyakoroltatott. — Az 1896/7 tanév II. félében a korcsolyázás, láb-szánkó (skie) kerékpározás, gyalogkirándulások óráit nem számítva, mely utóbbiak eredményeit távolság mértékben fogjuk kifejezni, következő eredménnyre jutottunk.

Az 1897. év febr. h.	130 ó. részt vett	3060 h. átl. 62.
" " márcz. "	260 " " "	18370 " " 71.
" " ápr. "	135 " " "	7965 " " 59.
" " máj. "	251 " " "	15060 " " 60.
" " jun. "	125 " " "	2625 " " 21.

Összesen 401 órán részt vett 47,170 e. hallgató, átlag óránként 33. Legtöbb tornász volt márczius hó 27-én (69) legkevesebb április hó 10-én (14). Legtöbb vívó volt február 27-én (66), legkevesebb május 29-én. (16). — A Kolozsvári Ferencz-József tud. egyetem testgyakorlati óráin az 1896/7 tanév II. félében (február hó 1 — június hó 15-éig terjedő időszakban) 100 egyetemi hallgató átlagos életkora 21 év 2 hó; átlagos magassága 169 cm.; testsúly gyarapodása 4 1/4 kgr. mellbőség nagyobodás 3 cm.; tüdő térfogat nagyobodása 255 □ cm. jobb kéz csukló vastagodás 4 mm. Átlagos erőemelkedés 22 erőpont. Április és május hónapokban összesen 14 Kirándulást rendeztünk (8 kerékpáros 6 gyalog.) Részt vett ezeken összesen 126 egyetemi hallgató a vendégeket nem számítva átlag 8 egy-egy kiránduláson. — A kerékpáros kirándulásokon 360 m. út let letiporva, átlag óránként 18 km. sebességgel átlag egy egy kirándulásra 45 km. esett. — A gyalog kiránduláson egy kirándulásra 32 km. jutott. — Hogy-e félében rendezett kirándulások száma nagyobb eredményt nem mutatott fel, sőt kevesebbet mint a mennyi kivihető lett volna, onnan van, mert a fölkarolt labdajátékok az ünnep és vasárnap délutánokat igénybe vették, de leginkább onnét van, mert a tavaszi esős időjárás sokszor megsemmisítette azokat „Labdázás csak 9 ízben volt 42 e. hallgatóval. — Ezt is gyakrabban Garzó Béla Szentesi Tóth Kálmán, Pracsenszky Sándor; a vívó csapatok vezetésében pedig Mosa József Madaras József,

Nestor Kamil és Krenner Miklós egyetemi hallgatók és Páska Zoltán, Kükemezey Árpád vívómesterek, minden erőiket s tehetségüket összehozták, hogy csapataik gyakorlati képzettségét magasabbra emelkessék. — Végül felemlitem: hogy 37. e. hallgató lett a kerékpározás terén kiképezve. — Egy erős vívó csapat részt vett a nagyvárad, Kolozsvári vívóakademiákon és helybeli tornavívó egyesület 25 éves jubileumi ünnepélyén. — Kelt. Kolozsvárt, 1897. június hó 16. Vermes S.

A pécsi tornaversenyen a következő intézetek vettek részt:

I. oszlop:	budap. ev. ref. főgymn.	30 tanulóval.
" "	pápai ev. ref. főgymnásium	24 "
" "	veszprémi kath. "	25 "
II. "	budap. V. ker. áll. főreálisk.	70 "
III. "	" V. ker. áll. főgymn.	53 "
" "	" II. ker. áll. főreálisk.	30 "
IV. "	" VII. ker. áll. főgymn.	40 "
" "	keszthelyi kath. főgymn.	32 "
V. "	budapesti állami tanítóképző	35 "
" "	lévai " "	24 "
VI. "	szfehérvári k. főgymn.	36 "
" "	" áll. főreáliskola	35 "
VII. "	nagy-kanizsai kath. főgymn.	70 "
VIII. "	pécsi áll. főreális. III—IV. o.	70 "
XI. "	" " V—VIII. o.	54 "
" "	kaposvári állami főgymn.	30 "
X. "	pécsi kath. főgymn. III—IV. o.	71 "
XI. "	" " " V—VIII. o.	64 "

Figyelem!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, miszerint Herbster Károly czégnél 12 évi szolgálattal után 1896. szeptember 1-én egy

varrógép- és kerékpár-üzletet

nyitottam. Mindennemű varrógépek és kerékpárok, valamint e szakmába vágó munkák jól és jutányosan készíttetnek.

Uj Singer-gép 27 frttól feljebb.

Kiváló tisztelettel

PAVELKA ISTVÁN,

VII. Dohány-utca 47.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltekn.

Ós-Budavára

a székesfőváros legnagyobb és legelőkelőbb mulatóhelye

Jdénytartam május 1-től szeptember 30-ig.

Idényjegyek 10 frt
Családtagok, katonatisztek, hivatalnokok és nagyobb clubok részére. 8 frt
Három nagy nyílt színpad. Naponta nagy symphonikus és népies hangversenyek. Magyar és nemzetközi karénekesek, magánénekesek, tánczosok és elsőrendű művészek. Nagyszerű ünnepélyek. Esős időben ingyen előadások a színházakban, valamint a vendéglők és kávéházak termeiben.

Jegykiadás naponta az igazgatósági épületben, Ós-Budavárán.

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról.
Érvényes 1897. évi május hó 1-jétől.

délelőtt				délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat neve	vonat-szám	óra	percz	vonat neve
*102	12 00	k.e.v.	Konstantin.	6104	12 05	sz. v.	Czeg. Szolnok
†702	2 35	"	Bécs, Páris Lon	136	12 15	"	Nagy-Maros
124	5 40	sz. v.	Érsekujvár	*146	12 55	"	Nagy-Maros
166	5 55	sz.v.	Palota-Ujpest	176	1 05	"	Palota-Ujpest
§119	6 20	sz. v.	Bécs, Ostend	†4106	1 25	"	Dorog
4102	6 30	"	Esztergom	104	1 45	gy. v.	Bécs
6102	6 40	"	Czeg. Szolnok	178	2 05	sz. v.	Palota Ujpest
168	6 50	v. v.	Palota-Ujpest	126	2 20	h.gy.v.	P.-Nána
6012	6 55	gy. v.	Lajos-Mizse	704	2 30	gy. v.	Bukarest
1402	7 30	"	Zsolna	4104	2 35	sz. v.	Esztergom
106	8 00	sz. v.	Bécs	6002	2 45	"	Lajos-Mizse
170	8 05	gy. v.	Palota-Ujpest	144	2 55	"	Érsekujvár
707	8 15	sz. v.	Temes. Orsov	6106	3 05	"	Czeg. Szolnok
712	8 30	"	Temesvár	180	4 00	"	Palota-Ujpest
†142	8 40	"	Nagy-Maros	716	4 25	"	Szeged
172	9 05	"	Palota-Ujpest	138	4 35	"	Nagy-Maros
116	9 15	"	Bécs	§188	5 00	"	Palota-Ujpest
*174	10 55	"	Palota-Ujpest	108	5 40	luxus	Bécs
				*148	6 00	sz. v.	Nagy-Maros
				182	6 10	"	Palota-Ujpest
				†240	5 30	"	Nagy-Maros
				710	7 00	"	Verciorova
				4112	7 10	v. v.	Esztergom
				6014	7 20	"	Lajos-Mizse
				128	7 45	sz. v.	Párkány-Nána
				184	7 55	"	Palota-Ujpest
				§150	8 05	"	Vác
				218	9 05	tszsz	Érsekujvár
				186	9 25	sz. v.	Palota-Ujpest
				118	9 35	"	Bécs
				*708	10 05	ostev	Konstantin.
				714	10 35	sz. v.	Szeged, Temes
				1406	10 45	"	Zsolna
				152	11 20	"	Vác

* Közlekedik minden szombaton
† " " kedden.
§ " " vasárnap.
sz " " ünnep és vas. máj. 15-től.
† " " ünnep és vasárnap.
§ " " junius 1-től.
* " " minden szerdán
† " " ünnep és vasárnap május 15-től szept. 15-ig.

A vonatok indulása Buda Császárfürdő kitérőbe.

4002	6 24	sz. v.	Esztergom	*4006	1 19	sz. v.	Dorog
					2 29	"	Esztergom
					7 05	v. v.	Esztergom

* Közlekedik ünnep és vasárnap május 15-től szeptember 15-ig

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról.
Érvényes 1897. évi május hó 1-jétől.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat neve	vonat-szám	óra	percz	vonat neve
*902	12 20	k.e.v.	Konstantináp.	*512	12 10	sz. v.	Nagy-Káta
§102	3 15	"	Bécs, Pár. Lond.	†52	12 15	"	Bicske
30	6 15	v. v.	N.-Kanizsa	310	12 35	"	Hatvan
10	6 50	sz. v.	Bécs, Graz	316	1 30	"	Gödöllő
304	7 00	gy. v.	Rutka, Berlin	1302	1 45	gy. v.	Fehring, Graz
1002	7 15	"	Zág. Fium. Róm.	602	1 55	"	Arad, Bukarest
402	7 20	"	Kassa, Munk.	504	2 15	"	Tövis, Kőrösm.
†320	7 25	sz. v.	Hatvan	4	2 20	"	Bécs, Páris
906	7 35	"	Belgrád Brod	16	2 30	sz. v.	Bicske
1508	7 40	"	Kas. Pop.-Felk.	404	2 35	gy. v.	Kas. M. Sz. Lem.
1008	8 00	"	Zág. FiumPécs	904	2 40	"	Bel. Esz. Brod
604	8 05	"	Arad, Brassó	312	2 45	sz. v.	Hatvan
†20	8 10	"	Bicske	510	2 55	"	Szolnok
506	8 30	"	Kolozsv. Brassó	1004	3 00	gy. v.	Zág. Fium. Esz.
6	8 50	gy. v.	Bécs, Graz	1022	3 20	v. v.	Ad.-Szab.-Paks
408	8 50	sz. v.	Munk. M.-Szig.	302	3 45	gy. v.	Rutka, Berlin
306	9 20	"	Rutka, Berlin	908	4 00	sz. v.	Szabadka
1708	9 40	"	M.Szig. Stanisl.	12	4 30	"	Győr
†28	11 25	v. v.	Székesfehérv.	308	5 20	"	Fülek, Rutka
				508	5 45	"	Kolozsv. Brassó
				318	6 25	"	Hatvan
				1706	7 05	"	M.Szig. Stanisl.
				§18	7 15	"	N.Kanizs. Bicsk.
				1506	8 00	"	Kas. Popr. Felka
				1006	8 30	"	Zág. Fiume Esz.
				406	8 40	"	Ungvár, Lemb.
				48	9 10	tszsz	Bicske
				502	9 15	gy. v.	Kolozs. Bukar.
				1304	9 55	sz. v.	Fehring, Graz
				606	10 00	"	Arad. Brassó
				910	10 20	"	Belg. Esz. Brod
				†1510	10 40	gy. v.	Kas. Popr. Felka
				8	10 45	sz. v.	Bécs
				322	11 00	v. v.	Rutka, Miskolcz

* Közlekedik kedden és pénteken
§ " " szerdán és szombaton
† " " ünnep és vasárnapokon máj. 15-től szeptember 15-ig.

? Közlekedik jun. 1.—szept. 15.
* " " maj. 15.—szept. 15.
† Bicskére csak jun. 1.— " 15.
§ Közlekedik jun. 15.—szept. 15.

Érvényes 1897. évi május hó 1-jétől.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat neve	vonat-szám	óra	percz	vonat neve
†147	12 05	sz. v.	Nagy-Maros	†141	12 30	sz. v.	Nagy-Maros
*701	2 10	k.e.v.	Konstantinápoly	sz. 173	12 55	"	Palota-Ujpest
161	4 40	sz. v.	Palota-Ujpest	703	1 25	gy. v.	Bukarest
§705	5 30	o. c. v.	Konstantinápoly	175	1 40	sz. v.	Palota-Ujpest
163	5 40	sz. v.	Palota-Ujpest	103	1 50	gy. v.	Bécs
151	6 20	"	Vác	177	2 55	sz. v.	Palota-Ujpest
165	6 35	"	Palota-Ujpest	6001	3 10	"	Lajos-Mizse
6101	6 45	"	Szolnok, Cegléd	135	3 10	"	Nagy-Maros
1405	6 55	"	Zsolna	6103	3 40	"	Szolnok, Cegléd
217	7 05	tszsz	Érsekujvár	†187	4 45	"	Palota-Ujpest
709	7 15	sz. v.	Verciorova	†145	5 30	"	Nagy-Maros
4101	7 25	"	Esztergom	179	5 45	"	Palota-Ujpest
167	7 35	"	Palota-Ujpest	115	5 55	"	Bécs
117	7 45	"	Bécs	711	6 50	"	Temesvár
6011	7 55	v. v.	Lajos-Mizse	181	7 —	"	Palota-Ujpest
†139	8 10	sz. v.	Nagy-Maros	707	7 40	gy. v.	Orsova, Temesv
713	8 20	"	Kecskemét	125	8 05	sz. v.	Párkány-Nána
127	8 45	"	Párkány-Nána	†4105	8 15	"	Dorog
169	8 55	"	Palota-Ujpest	105	8 50	gy. v.	Bécs
171	10 10	"	Palota-Ujpest	183	8 40	sz. v.	Palota-Ujpest
4103	10 25	"	Esztergom	6105	9 05	"	Szolnok, Cegléd
715	10 35	"	Szeged	1401	9 20	gy. v.	Zsolna
143	10 55	"	Érsekujvár	4111	9 30	v. v.	Esztergom
				†109	9 55	o. e. v.	Bécs
				185	10 15	sz. v.	Palota-Ujpest
				†149	10 30	"	Vác
				137	10 40	"	Nagy-Maros
				107	10 50	lux. v.	Bécs
				6013	11 —	v. v.	Lajos-Mizse
				123	11 20	sz. v.	Érsekujvár
				†101	11 50	k.e.v.	London, Páris, Bécs

+ Közlekedik minden pénteken.
" " kedden.
" " vasárnap.
" " ünnep és vasár. máj. 15-től.
" " ünnep és vasárnap.
" " junius 1-től.
" " minden szerdán.
" " ünnep és vasárnap május 15-től szept. 15-ig.

A vonatok érkezése Buda Császárfürdő kitérőbe.

4001	7 36	sz. v.	Esztergom	*4005	8 19	sz. v.	Dorog
4003	10 33	"	Esztergom	4011	9 34	v. v.	Esztergom

* Közlekedik ünnep és vasárnapokon május 15-től szept. 15-ig.

A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.

Érvényes 1897. évi május hó 1-jétől.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat neve	vonat-szám	óra	percz	vonat neve
*101	12 10	k.e.v.	Lond. Páris Bécs	311	12 25	sz. v.	Hatvan
†901	2 05	"	Konstantináp.	301	12 50	gy. v.	Berlin, Rutka
643	5 00	tszsz	Arad	9C3	1 05	"	Konstantin.
321	5 20	v. v.	Rutka	601	1 10	"	Bukarest, Arad
1707	5 45	sz. v.	M.-Sziget	3	1 25	"	Lond. Pár. Bécs
605	6 10	"	Brassó, Arad	403	1 30	"	Lemberg, Kassa
47	6 15	tszsz	Bicske	1901	1 45	"	Gyékénes, Pécs
405	6 35	sz. v.	Lemb. Misk.	503	1 50	"	Tövis, M.-Sziget
7	6 40	"	Bécs, So pron	1301	2 05	"	Graz, Fehring
§1509	6 55	gy. v.	Popr. Felk. Kas.	†23	4 50	sz. v.	Bicske
911	7 05	v. v.	Belg. Brod	313	5 55	"	Gödöllő
507	7 10	sz. v.	Bras. Kolozsv.	505	6 20	"	Brassó, Kolozs.
309	7 30	"	Hatvan	25	6 50	v. v.	Győr
1303	7 35	"	Graz, Fehring	5	7 15	gy. v.	Bécs, Gráz
501	7 50	gy. v.	Buk. Brassó	603	7 10	sz. v.	Brassó, Arad
1021	7 55	v. v.	Paks, Ad. Szab.	905	7 35	"	Belgrád, Eszék
1505	8 15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	305	7 45	"	Berlin, Rutka
1005	8 20	"	Fiume, Zág Esz.	1007	7 55	"	Fium. Zág. Pécs
1003	8 40	gy. v.	Fiume	1705	8 10	"	Stanisl. M.Szig.
†319	8 50	sz. v.	Hatvan	1001	8 35	gy. v.	Róm. Fium. Zág.
509	9 10	"	Szo'nok	407	8 40	sz. v.	Munkács, M.-Sz.
11	9 25	"	Győr	†11	8 55	"	Fiume, N.-Kani-
907	10 15	"	Szabadka				za, Bicske
307	10 35	"	Rutka, Fülek	1507	9 05	"	Kassa, P.-Felka
21	10 40	"	Trieszt, Fiume	8	9 20	"	Bécs, Graz
				†511	9 25	"	Nagy-Káta
				401	9 55	gy. v.	Munkács, Kassa
				§10	10 00	sz. v.	N.Kanizsa Bicsk.
				303	10 15	gy. v.	Berlin, Rutka
				†317	10 50	sz. v.	Hatvan
				*17	11 45	"	Siófok, Székesf.

* Közlekedik kedden és pént.
† " " szerdán és szomb.
§ " " jun. 15.—szept. 15.
? " " maj. 15.—szept. 15.

? Közlekedik jun. 1.—szept. 15.
† Bicskéről csak jun. 1—szept. 15.
§ Bicskéről csak ünnep és vasárnap máj. 15-től szept. 15-ig.

Sweater

Regent

nagy választékban meg-
érkezett.

A kerékpározás-,
evezés-
és tornázáshoz

szükséges összes ruhá-
zati cikkek első nagy
raktárában.

első rangú, kitűnő
KERÉKPÁROK
főraktára

Ullrich Henrik

BUDAPEST,

IV. Ferencz-József-rakpart 6-7.

Sigmund József

IV. Városház-utca 4.

ALAPITVA: 1846-ban. — TELEFON!

Sürgőnyezim: Sigmundház, Budapest.

Olcsó árak! — Kitűnő minőség

A legnagyobb fedett

kerékpáriskola,

nagy

javitó-műhely.

Álljon

arra a tapasztalatok által igazolt állás-
pontra, hogy jól és biztosan kerékpá-
rozni csak úgy lehet, ha nemcsak jó
gépet, hanem jó pneumaticot is használ-
junk.

Üljön

ezért olyan gépre, a melyen **Continental**
Pneumatic van és csakhamar lelkes hive
lesz e világhírű gumminak.

Feküdjék

nagy súly, azon, hogy a gép **Continental**
Pneumaticcal legyen ellátva.

Magyar ruggyanta árugyár

részvénytársaság, Budapest.

Fegyverkerék „Swift“ Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“ Fegyverkerék „Swift“

Raktár:

Budapest, Andrásy-út 51. sz.

Műhelyek:

VI. Rózsa-utca 51-53. sz.

A vízvezeték, világítás és fűtésberendezési részv.-társ.

Kerékpár-osztály. 2-12

Miloszavlyevics és Bandthaler

műszerészek

Budapest, Hársfa-utca 35.

Hunnia kerékpár gyártók.

11-24

Mindennemű

varrógépek, kerékpárok

javitása és

MECHANIKAI MUNKÁK

elfogadtnak és a legjutányosabban eszközöltetnek.